

Spis treści

Wykaz skrótów / 7

Wstęp / 13

Rozdział 1

Szara strefa gospodarki a praca „na czarno” / 15

1. Charakterystyka szarej strefy gospodarki / 15
 - 1.1. Szara strefa gospodarki – zagadnienia terminologiczne / 15
 - 1.2. Istota, obszary i formy szarej strefy gospodarki w różnych systemach gospodarczych / 29
 - 1.3. Skutki istnienia szarej strefy gospodarki / 56
 - 1.4. Metody pomiaru i rozmiary szarej strefy gospodarki / 65
2. Praca „na czarno” jako przejaw szarej strefy gospodarki / 74
 - 2.1. Definicja, formy i rodzaje zatrudnienia w gospodarce nieformalnej / 74
 - 2.2. Przyczyny podejmowania pracy „na czarno” / 82
 - 2.3. Skutki pracy „na czarno” / 95
 - 2.4. Metody pomiaru pracy nierejestrowanej, skala zjawiska / 102

Rozdział 2

Zatrudnienie nielegalne jako prawna forma pracy „na czarno” / 109

1. Uwagi wstępne / 109
2. Geneza pojęcia „nielegalne zatrudnienie” w prawie polskim / 110
3. Analiza definicji pojęcia „nielegalne zatrudnienie” w świetle obowiązujących przepisów / 118

- 3.1. Zawarcie umowy o pracę bez zachowania formy pisemnej / 120
- 3.2. Niezgłoszenie do ubezpieczenia społecznego / 128
- 3.3. Podjęcie zatrudnienia przez bezrobotnego bez zgłoszenia do urzędu pracy / 139
- 3.4. Zatrudnianie cudzoziemców a zatrudnienie nielegalne / 154
- 4. Zatrudnienie nielegalne a inne przypadki zatrudnienia z naruszeniem lub obejściem przepisów prawa / 213
 - 4.1. Zatrudnienie nielegalne a stosowanie umów prawa cywilnego w miejsce umowy o pracę / 213
 - 4.2. Zatrudnienie nielegalne a zatrudnienie niezgodne z prawem / 220

Rozdział 3

Środki przeciwdziałania nielegalnemu zatrudnieniu / 230

- 1. Zwalczanie nielegalnego zatrudnienia w prawie międzynarodowym i europejskim / 230
- 2. Podmioty zobowiązane do przeciwdziałania nielegalnemu zatrudnieniu w krajach Unii Europejskiej i w Polsce / 246
 - 2.1. Policja pracy / 253
 - 2.2. Inspekcja pracy / 260
 - 2.3. Instytucje, których walka z nielegalnym zatrudnieniem jest zadaniem dodatkowym / 289
- 3. Odpowiedzialność za nielegalne zatrudnienie / 303

Rozdział 4

Ocena definicji nielegalnego zatrudnienia oraz środków przeciwdziałających nielegalnemu zatrudnieniu / 326

Zakończenie / 355

Bibliografia / 363

Wykaz aktów prawnych / 391

Wykaz orzeczeń sądów polskich / 401